

INSTITUT = ESCOLA

Revista de l'Institut-Escola de
la Generalitat. — Palau del Gover-
nador. — Parc de la Ciutadella.

3

BUTLLETÍ MENSUAL
Any I. — Número corresponent al
mes de maig. — Barcelona 1932.

EL PROFESSORAT

Tot sovint, a l'Institut-Escola, i en el seu BUTLLETÍ, s'ha parlat amb càlid elogi del jove professorat complementari, joiosament incorporat a les tasques didàctiques.

Aquest personal complementari treballa actualment, no diré pas sota la direcció, però sí en germanívola col·laboració amb un petit nombre de professors, catedràtics d'Instituts, que porten el pes i la responsabilitat de l'organització i adaptació de les diverses ensenyances a l'Institut-Escola. Llur tasca, orientadora, rectificadora, emmotlladora en formes radicalment distintes de les generals, avança quietament, com en un laboratori, en marxa paral·lela a la dels novells professors als quals aconsellen i dels quals accepten, regulen i encarrilen l'impetuós entusiasme. Ells serveixen de nexa viu entre la tradició i l'essencial renovació de mètodes i estructures. En cada una de les seccions, i àdhuc en el conjunt, representen una descentralització de la dura i delicada tasca directiva.

Ells tingueren la gosadia d'abandonar situacions més còmodes i més desproveïdes de transcendents inquietuds. Ells acceptaren amb franca abnegació, obligacions consumidoras de temps i d'esforç i la responsabilitat de col·laborar en les innovacions més atrevides.

Pot haver-hi un lector maliciós que en aquest punt repliqui que per això els paguen. És cert. Per això, sense regateig, la Generalitat de Catalunya els assenyala una compensació pecuniària. Però cal remarcar aquest fet: cap d'ells, ni un, preguntà, ni per atzar, abans d'acceptar la seva proposta, quina remuneració se li donaria, i ni tan sols si tindria alguna remuneració. Ells vingueren només "a cercar el regne de Déu i la seva justícia": tot l'altre se'ls ha donat per escriure.

Josep ESTALELLA
Director de l'I.-E.

32

BIBLIOTECA DE C. ...

Insititut d'Estudis C.
BIBLIOTECA DE C. ...

El President de Catalunya a l'Institut-Escola

24 DE MAIG

La visita del President de la Generalitat de Catalunya a l'Institut-Escola ha estat una mena de ratificació solemne de la inauguració que, en mig d'un silenci que feia més clar el batec emocionat de l'hora, féu ara fa quatre mesos, el conseller de Cultura de la Generalitat, senyor Ventura Gassol.

Ara, la visita presidencial ha sorprès l'Institut-Escola en una hora normal de la seva marxa. "Normalitat que és nord i és norma, dèiem en el nostre primer número. La vida de l'Institut-Escola es desenvolupa sota un signe de norma i de nord. De regla i d'entusiasme. La normalitat és un reflex de la maturitat de l'hora. Solament calia posar en marxa allò que ja existia en l'esperit de tots. Per això no hi ha hagut violència i l'oposició ha estat covarda i inútil." Ara, arribats a l'últim període del curs, podem donar altra vegada aquesta normalitat com a signe màxim. Tant les declaracions presidencials com les dels periodistes que amb aquest motiu han publicat reportatges en llurs diaris, són unànimes a constatar un ritme en l'Institut-Escola que sembla posseir una tradició llarguíssima.

Aquests reportatges, que tan vivament agraïm, han donat als nostres lectors notícia detallada de la visita dels senyors Macià i Gassol a la nostra institució. No cal pas, doncs, que insistim en una relació detallada que hauria de semblar innecessària. Recollirem ara, solament, la frase amb què el President de Catalunya encapçalà l'àlbum de visita de l'Institut-Escola:

Després de visitar l'Institut-Escola sóc més optimista que mai respecte a l'esdevenidor de Catalunya.

Francesc Macià

A continuació, els periodistes que fan informació a la Generalitat signaren sota la frase següent: "*És amb institucions com aquesta que els pobles van endavant.*" Hi eren presents Lluís Aymamí i Baudina, per *La Publicitat*; Lluís Almeric, per *La Noche* i *El Día Gráfico*; M. Zaragoza, per *El Liberal*; Josep Salvà, per *El Matí*; David Marco, per *El Diluvio*; Enric Palau, per *La Nau*; Josep Maria Lledó i Figueres, per *L'Opinió*.

DIRECTRIUS

La fundació a Barcelona de l'Institut-Escola originà la següent qüestió: Seria indispensable, com a Madrid l'any 1918, de realitzar materialment l'acoblament d'un Institut de Segona Ensenyança i d'una escola de primera ensenyança?

Una ràpida mirada a la situació de l'ensenyament primari a Barcelona mostrà que, gràcies a la benemèrita tasca realitzada pel Patronat Escolar, es podia, l'any 1932, fer aquesta afirmació: Qualsevulla dels grups escolars del Patronat de Barcelona té una estructura i una qualitat que el fa susceptible d'acoblar-hi (si es vol, d'empeltar-hi) un Institut-Escola.

Així, era possible a Barcelona crear un Institut-Escola materialment isolat, per bé que espiritualment enllaçat a un gran nombre de grups escolars. Però quedava una qüestió a resoldre. Amb una semblant estructura ¿resultaria dificultada la possibilitat de corriments dels escolars d'un a altre grup, compresos entre ells els d'ensenyança primària? Per tal de solucionar-ho, el Patronat Escolar creà un petit grup escolar materialment unit a l'Institut de Segona Ensenyança. Aquest petit grup és en l'Institut-Escola el representant de tots els grups del Patronat Escolar de Barcelona, espiritualment enllaçats amb l'Institut.

ORGANITZACIÓ

És norma de la nostra Institució el reconeixement de la màxima intervenció de l'escolar en tota l'estructuració i direcció de les classes, jocs, excursions, associacions, etc.

A les classes han començat a assajar alguns professors la sessió lliure. Per exemple, a la d'Història Natural, han invitat cada estudiant a fer un estudi monogràfic sobre l'objecte que preferís, entre els que tenia a l'abast: flors, fruits, animals inferiors. L'èxit ha estat encoratjador. Als jocs, l'àrbitre elegit pels seus companys realitza la seva missió amb la màxima autoritat i l'acció dels professors que inicialment hi intervenien va fent-se cada dia més imprecisa i allunyada.

Ara s'ha començat tot just a donar la màxima llibertat — i de retruc la màxima responsabilitat — als nois i noies en les excursions. En algunes visites últimament acomplides a Barcelona, els professors s'han sentit tan

perfectament suplerts per l'interès, la correcció i el tracte dels alumnes, que han reconegut ja la possibilitat que els nois efectuïn les visites sols, puix que saben com presentar-se, com estudiar i com inhibir-se. Així es realitzarà dintre d'aquest mateix curs.

Però on aquesta bella orientació ha pogut definir-se més concretament és en l'excursió a Girona i Olot els dies 21 i 22 de maig. Tant els professors com els gironins que atengueren els nostres escolars quedaren satisfets de la correcció i autogovern amb què en tot moment procediren. D'aquí nasqué la idea que també, com per a les visites barcelonines, teníem d'admetre la possibilitat que els nois repetissin sols, per a continuar els estudis començats, la visita a Girona. I aquest experiment — en el qual col·laborarien, jés clar!, els bons amics que l'Institut-Escola té a Girona — ha quedat projectat per al novembre.

La qualificació psíquica de l'escolar

per Marçal PASCUCHI

Com que la natura disposa els esperits decantats i millors per a una activitat per damunt de tota altra, és llei d'ordre natural que hi hagi una tria per a cada ciència o art. Car és d'interès general que cadascú segueixi l'ofici o la carrera que està més en harmonia amb les pròpies disposicions. En una bona organització social la tria no pot dependre de l'atzar ni del caprici.

No hem de creure que en l'estudi de les ciències no hi hagi lloc més que per a natures privilegiades, esperits d'*élite*. Hi ha lloc per a tothom — exceptuant el cas — anormal — de la nul·litat absoluta. Cal tenir simplement cura de ben distribuir les tasques. Voler-se conèixer, no passar dels límits de la pròpia capacitat i aprofitar totalment i encertadament la valor espiritual que a cap home manca.

“J'ai pris garde — diu Descartes (1), — en examinant la nature de plusieurs esprits, qu'il n'y en a presque point de si grossiers ni de si tardifs, qu'ils ne fussent capables d'entrer dans les bons sentiments, et même d'acquiescer toutes les plus hautes sciences, s'ils étaient conduits comme il faut.”

I fora de les ciències i de les lletres hi ha manta professió on es pot ocupar un lloc ben lluit altrament. No cal inutilitzar per al profit social un alumne que no reïxi en aquelles activitats. Un home, per mediocre que sigui, llevat d'un idiota, té sempre suficient intelligència per a un cert ordre de coses. I vers aquestes coses l'hem d'encaminar.

No s'ha de consentir que hi hagi estudiants que s'obstinin a seguir una carrera que reclami una qualitat intel·lectual desproporcionada amb les possibilitats llurs, donant-se un excessiu mal de cap, i no arribant mai a atènyer la fi cercada. I així no ens trobarem a les aules més que amb subjectes capaços; els professors no perdriem temps esforçant-nos a afinar vanament intelligències ingrates, i els esperits triats aprofitarien molt millor els fets, les paraules, les lliçons.

A l'Institut-Escola hem de maldar per adquirir un coneixement, el més precís possible, del grau de desenvolupament individual de les distintes funcions psíquiques. Hem de voler conèixer com reacciona l'alum-

(1) Descartes «Les principes de la philos.» — Garnier. 1.º p. 190.

ne davant dels estímuls de tot ordre que puguem presentar-li i principalment davant dels que es relacionin amb l'ensenyament.

A l'Institut-Escola hem de capacitar per a les carreres liberals — complement de la intenció de fer homes humanísticament formats i capaços per a la vida, — i cal que comprovem, com ens recomana el Dr. Mira, que l'alumne va superant les condicions sensorials i motrius normals, i que va prenent grandària i finor la seva vida interna.

És una tasca principalíssima aquesta de qualificar psíquicament l'individu. Hem de poder, a la fi dels sis anys, saber qui, dins el mateix tipus intel·lectual, no passarà de comptable i qui abastarà el valer d'un filòsof. — I a més hauríem d'evitar que qui pot ésser un brillant periodista, per voluntat paterna, per inèrcia o per suggestió amical trabuqui la seva ineptitud en el càlcul matemàtic. O a la inversa.

Si tenim els alumnes sis anys sota la nostra cura i alligonament, bé podrem informar i, en informar, definir.

I entenc que als professors de Filosofia se'ls hauria d'encomanar d'ésser auxiliars del mestre d'aquesta noble tasca — l'illustre Dr. Mira, de l'Institut d'Orientació Professional — i a base d'observacions metòdiques repetides i completades en el decurs dels anys d'escolaritat, qualificar l'alumne moralment i intel·lectualment i donar una seriosa orientació per al futur del subjecte experimentat.

El cinema i l'ensenyament secundari

per *Guillem DÍAZ PLAJA*

II

Reservem els films imaginatius per a l'estament liceístic. A l'escola, el film documental ha d'ésser l'únic film que ha de passar davant dels ulls de l'infant. (Faríem una excepció per als dibuixos animats.) Respon aquesta interdicció a la necessitat d'ordenar d'una manera molt fixa els primers estadis del coneixement. Altrament l'etapa preponderantment imaginativa de l'infant s'inicia amb l'adolescència.

I bé: pot ésser el cinema un enemic de la imaginació? Quan a les reunions que precediren la creació de l'INSTITUT-ESCOLA es plantejà aquest problema, ja vaig remarcar que el cinema com a narració no podia pas foragitar, per exemple, la novella d'aventures. Cal donar a l'adolescent no solament una educació que li permeti d'amidar coses concretes, sinó una possibilitat de crear coses fantàstiques. És per això que

L'INSTITUT-ESCOLA — ho remarcava exactament el professor Enric Bagué — dóna els primers passos en el terreny de la història cavalcant els temes èpics.

Ara bé: és evident que el cinema, responent a una consigna dels temps, és una art antiromàntica, que cerca implacablement la línia exacta de cada cosa. Més encara: que tota extralimitació de la realitat vers la fantasia cal que sigui considerada, en una estètica cinematogràfica ortodoxa, com a suspecta. Com evitar, doncs, que el cinema pugui ésser si no un perill, un ralentidor de la imaginació? Hi ha una mena d'imaginació que és un simple afany de novetat, una voluntat de camins inèdits. Qualsevol reportatge geogràfic serveix aquesta mena d'imaginació. Però hi ha també una imaginació que dóna escenografies als mites, i que cau més exactament dins els límits d'aquest cinema per al segon ensenyament de què estem parlant. Si, com havíem dit, seran elegits per a l'Institut aquells films que reposin damunt d'obres literàries conegudes i difícils de copsar en la seva forma original, un exemple ens servirà per a explicar el que ens interessa, respecte a la imaginació de l'adolescent. Fa molts anys vam veure una *Iliada* cinematogràfica on Aquil·les era un baró carregat de bíceps com un saltimbanqui de circ. Després vam veure els *Nibelungs* de Fritz Lang, on Sígfrid era un home afinat i lleuger. Fritz Lang tenia raó. Precisament si Sígfrid guanya el dragó és per la seva condició sobrenatural. Si la musculatura explica l'heroi, on és l'arrel mítica del personatge? Quan un personatge mític petja la irrealitat, l'art del cineasta consisteix que al personatge no se li noti la divinitat tant en la força com en l'aurèola.

Aquesta aurèola que, precisament, es veu tan sols amb els ulls de la imaginació.

*

Hi ha un altre problema que té un viu interès per a nosaltres. El problema de la neutralització de l'esforç que nosaltres puguem realitzar amb una organització de cinema educatiu, per obra del cinema, incontrolat, de les sales d'espectacles. És evident que tota formació espiritual per via del cinema hauria de comptar per a la seva eficàcia:

a) Amb una possibilitat de coacció, que evités, per exemple, l'ingrés a les sales de cinema a tots els nois sotmesos a l'edat escolar.

b) Amb l'organització d'una censura, en contacte amb la censura governativa, que servís concretament les necessitats — morals i psíquiques — de la població escolar.

Els problemes que planteja aquesta necessitat d'articular la vida escolar de diversió educativa i la vida extraescolar de diversió sense control seran objecte d'un article.

NOTICIARI

UN ARTICLE DE VENTURA GASSOL

L'enorme quantitat d'assumptes que reclamen l'atenció del conseller de Cultura, senyor Gassol, ha fet impossible que en aquest número es publiqui, com havíem anunciat, l'article que sobre l'organització de biblioteques escolars ens havia promès.

VISITES

L'Institut-Escola és obert per a tothom que vulgui visitar-lo. En fer aquesta observació, en el número primer del nostre BUTLLETÍ, la Direcció de l'Institut-Escola estimulava els nostres visitants; "escoltem, atentament — deia — totes les observacions que vulguin fer-nos. I no els demanem aplaudiments, sinó l'afany de comprensió, l'advertiment perfeccionador, el consell encoratjador i l'encaixada amiga."

Recordem, entre molts d'altres, els noms d'alguns visitants recents de l'Institut-Escola: ultra el President de Catalunya i el Conseller de Cultura de la Generalitat, senyor Ventura Gassol, la visita dels quals comentem més amplament, el Director general de Primera Ensenyança de la República, senyor Llopió; els membres del Consell de Cultura, senyors Balcells, Xirau, Bellido, Trias, Fabra; l'Alcalde de Barcelona, Dr. Aguadé; el Director de l'Escola Normal de la Generalitat, senyor Cassià Costal; els professors Margarida Comas i Miquel Santaló; l'assessor de Cultura de l'Ajuntament, senyor Manuel Ainaud; el director de l'Escola Suïssa, senyor Ed-

mond Metzger; els metges Dr. E. Mira, Dr. C. Sala Parés i Dr. Grífols; els diputats a Corts senyors J. i A. Xirau; el senyor Francesc Martorell, de l'Institut d'Estudis Catalans; el Pare A. Marcet de Montserrat; el senyor Raimon Vayreda; l'inspector de Primera Ensenyança de Tarragona, senyor Galisteo; el director de l'Institut de Girona, senyor Camps; el senyor Romà de Saavedra; l'assessor de Cultura de la Generalitat, Alexandre Galí; el director de l'Escola de Mar, Pere Vergés; el pedagog Narcís Masó; els periodistes Enric Palau, Lluís Aymamí, M. Zaragoza, Josep Salvà, J. M. Lladó, David Marco, Carles Sentís i Ramon Xurriqueria; el professor F. Sintès Olives; els directors del Grup escolar Ramon Llull, senyora Anna Rubies i senyor F. Doreste; la professora C. Tudó.

Un grup de noies de l'Institut-Escola de Madrid i de la Residència de Senyoretes estudiants; un grup molt nombrós d'alumnes de l'Escola Normal de la Generalitat; també ens han visitat, de pas per Barcelona, els alumnes de l'Escola Normal de Guadalajara.

Els catedràtics de segona ensenyança Dr. Gironza, director de l'Institut Maragall; Dr. Lorenzo, Dr. Càmar, de l'Institut-Escola de Sevilla; F. Aguilera, de Manresa; el cap de Cerimonial de la Generalitat de Catalunya, senyor Rubí.

DONATIUS DE LLIBRES

El Patronat de la Biblioteca de l'Institut-Escola ha acordat acceptar i

agrair els següents donatius de llibres: Lafontaine: *Faules*; Jacob i Carles Grimm: *Contes d'infants i de la llar* (2 vols.); Andersen: *Contes* (de la Biblioteca Literària), donatiu del Dr. Grau. Un any enquadernat de la revista *Educador*, donatiu de D. Santiago Nonó.

EXCURSIONS

30 d'abril. (Grups Montseny i Montnegre.) Excursió al Guinardó. Objecte: visita a les excavacions arqueològiques. — 5 de maig. (Grups Canigó, Montnegre, Montseny i Puigmal.) Excursió a Castelldefels i la seva platja. Tot el dia. Estudi de les dunes i del delta del Llobregat. Plantes. Insectes. Jocs. 18 de maig. (Grup Puigmal.) Visita al Palau de la Generalitat, al matí. A la tarda: visita del grup de les noies Puigmal a la Casa de Maternitat de Barcelona. — 20 de maig. (Grup Canigó.) Excursió al Tibidabo i als seus voltants. Tot el dia. — 21 i 22 de maig. (Grup Puigmal.) Excursió a Girona i Olot. Remarquem la importància d'aquesta excursió, en la qual els nostres alumnes han pernoctat — a Girona — lluny de casa seva. Aprofitem l'avinentesa per a agrair als nostres amics de Girona, i especialment al Sr. Carles Rahola, als canonges Drs. Morera i Vilaplana, a Mn. Josep Marro, al Dr. Saguer, propietari de les deus de Sant Daniel; al Sr. Alexandre Gironella, del Patronat de Turisme; al Sr. Camps, director de l'Institut de Girona, i als Srs. Nicolazzi, propietaris de l'Hotel Peninsular, les atencions que prodigaren als excursionistes. El mateix cal dir als senyors Alsius, de Banyoles.

A continuació donem una ressenya de l'excursió a Girona i Olot, feta per l'alumne Joan Ainaud (12 anys):

"El dissabte dia 21 de maig mar-

xàrem de Barcelona cap a la ciutat de Girona.—De primer travessàrem la comarca de la Maresma, comparable a l'Estat de Xile: una faixa relativament estreta de terreny limitada per una banda pel mar, i per l'altra per la cadena litoral que separa la Maresma del Vallès. — A la població de Caldetes (on visitàrem una deu d'aigua a 40°) aquesta cadena toca el mar, fins que s'arriba a la conca del Tordera, en la qual se separen les muntanyes que formen la cadena litoral, i en canvi el Vallès queda escanyat pel gegantí massís del Montseny, del qual surt el riu Tordera. — Un cop travessat el riu es troben dues comarques que segueixen la mateixa col·locació del Vallès i de la Maresma. La Costa Brava representa la Maresma, i la Selva, el Vallès. — Aleshores deixem la Maresma i ens internem en els boscos de sureres de la Selva fins que, havent passat els hostals de "La Granota" i "La Pequena", veiem en la llunyania la catedral de Girona, sobresortint entre els altres edificis de la vila. — A Girona anem a veure l'antiga Església romànica de Sant Pere de Galligans, d'incomparable bellesa, en el claustre de la qual hi ha instal·lat el museu. Menys afortunada, la seva germana, Església de Sant Nicolau, serveix de fàbrica de serrar. — Passat el portal de Sant Pere, remuntant el curs del Galligans, se'ns presenta un magnífic espectacle: les esglésies de Sant Pere de Galligans, Sant Feliu i la Catedral amb llurs campanars romànic, gòtic i barroc, respectivament. — D'allí anem a dinar a la frescal font de Sant Daniel, a la vora d'una fàbrica d'embotellament d'aigua mineral de molta anomenada que després de dinar anem a visitar. — L'aigua de Sant Daniel, carregadíssima d'àcid carbònic, té un gust metàl·lic molt

marcat en sortir de la font, però al cap de quinze dies d'embotellada el perd i esdevé saborosíssima. — D'allí passem a visitar la liquidació d'àcid carbònic natural a la fàbrica anomenada de la Pólvara, per estar a la vora d'un polvorí. — Un cop visitada la fàbrica i recollits pels seus encontorns interessants exemplars de plantes, especialment orquídies, retornem a Girona per a visitar la Catedral, incomparable joiell arquitectònic, amb una sola nau gòtica, que li dona una grandesa magnífica. — Després de veure el tresor de la Catedral i el retaule de l'altar major, tot de plata repujada, entrem a veure el claustre romànic. — En sortir, el senyor Rahola ens acompanya als banys àrabs i a l'Església romànico-gòtica de Sant Feliu. — D'allí anem a la Devesa, parc municipal tan gran com la ciutat. — Des de la sortida de la Devesa, al pont de la Barca, veiem la confluència dels quatre rius de Girona: el Ter, l'Onyar, el Güell i el Galligans; aquest últim causà en altre temps moltes desgràcies per les seves formidables i violentes inundacions. — Després anem a l'Hotel Peninsular, on sopem i dormim. — L'endemà al matí esmorzem a l'Hotel, i marxem cap a la regió volcànica d'Olot, deturant-nos abans a Banyoles per veure la col·lecció d'objectes prehistòrics del senyor Alsius, en la qual figura una mandíbula de l'home de Neanderthal, trobada a les vores del llac de Banyoles. — D'allí anàrem a uns dipòsits de travertí, roca que ha dipositat el llac i que en el seu origen era llot barrejat amb restes orgàniques que el llac, en retirar-se, deixà al descobert. En el travertí s'hi troben unes esquerdes anomenades Estunes, vestigis d'antiquíssims terratrèmols. — Després ens dirigirem a les grederes, dipòsits de cendres volcàniques

ques que ens anuncien la proximitat dels volcans d'Olot; d'aquestes grederes anàrem cap al cim del volcà de Santa Margarida, on recollírem bells exemplars d'escòries, trossos de bombes volcàniques, etc. — Dinàrem a la deliciosa font de Les Tries, en plena regió volcànica i després anàrem cap al penya-segat de prismes basàltics de Castellfullit de la Roca. De tornada pel camí en veiérem un altre a la riera d'Amer. — Per fi arribàrem al formidable salt d'aigua del Pasteral, que dona una energia bruta de 1600 HP. de força. — Aquest salt, de 20 metres d'alçada, té l'aspecte d'una magnífica mantellina de blanda blanca, que s'estén en una amplada d'uns 150 metres. — Sense cap més incident tornàrem després a Barcelona, quedant molt satisfets de la magnífica excursió, en què es complí amb remarcable exactitud i puntualitat el programa que, velografiat i acompanyat d'instructius dibuixos (talls geològics, etc.), se'ns repartí el dia abans del viatge. — J. AINAUD."

EL MATERIAL DE L'I.-E.

A les adquisicions de material efectuades des del començament de la nostra institució, s'han afegit algunes aportacions espontànies molt interessants: *Radio-Barcelona* ha regalat a l'Institut-Escola un aparell de ràdio, receptor de fotografies; anotem també dos exemplars de materials radioactius nord-americans, donatiu del senyor Fontanilles. Agraïm moltíssim un i altre.

UNA CONFERENCIA

Aprofitant l'avinentesa que la seva visita oferia, l'enginyer naval senyor Mateu Abelló donà als alumnes del Grup *Puigmal* una conferència sobre submarins, que fou molt ben acollida.

L'I.-E. I LA PREMSA

La visita presidencial ha augmentat aquest mes l'atenció que correntment dedica la premsa barcelonina a l'Institut-Escola. No cal dir ara com agraïm aquesta atenció i amb quin goig reproduïm les línies més significatives dels reportatges que ens han estat dedicats. L. Aymamí i Baudina escriu a *La Publicitat* (25-V-32): "És visitant institucions d'aquesta mena que hom pot fer-se càrrec de les possibilitats d'una Catalunya autònoma. L'Institut-Escola que la Generalitat de Catalunya ha instal·lat al Parc de la Ciutadella, és un avenç optimista del que Catalunya pot fer en matèria d'ensenyament. Tot resseguint aquelles aules alegres i ventilades, tot observant aquells rostres satisfets dels petits alumnes, hom sent enveja d'aquests petits ciutadans per als quals l'escola no és un lloc antipàtic, rígid, imposant, com era en els temps de la nostra infantesa." "L'Institut-Escola que dirigeix el doctor Estalella pot fer — farà — una tasca altament beneficiosa per a Catalunya." — Per la seva banda, Lluís Almeric publicà un cordial article a *El Día Gráfico*, del qual extraïem alguns paràgrafs: "Poco más de tres meses de creado lleva el "Institut-Escola" y la profunda transformación pedagógica que supone ya su actuación, justificaba sobradamente la visita de la Prensa, que se había señalado para hoy y a la que quisieron sumarse el señor Macià i el consejero de Cultura, señor Gassol." "Los niños tienen iniciativa propia, forman sus instituciones de beneficencia y de diversión, regulan el funcionamiento de sus bibliotecas, y la población adolescente halla en sí misma el impulso más entusiasta para recoger las lecciones de sus maestros." — *L'Opinió* ha dedicat un reportatge extensíssim i d'una magnífica cordialitat, signat per J. M. Lladó Figueres. Heus ací els paràgrafs de major interès: "L'Institut-Escola de Barcelona és una institució tan ben organitzada que no sembla pas que funcioni de pocs me-

sos ençà." "El sistema pedagògic emprat a l'Institut-Escola és modern i d'una gran eficàcia: es practica un tipus d'ensenyament desconegut a casa nostra: el desenrotllament integral de totes les possibilitats latents — espirituals i físiques — en l'edat crítica. S'ha deixat de banda aquell sistema arcaic i tronat del batxillerat que hem patit tots nosaltres, a base de recitar, de memòria, textos pedants i sense substància." "Els alumnes viuen en un pla d'independència — degudament controlada pels mestres — que els dóna una consciència de la seva missió. Tenen un sistema d'auto-organització. La direcció dels serveis escolars la porten els mateixos alumnes que són elegits pels seus companys... Els càrrecs són periòdicament renovats." — Retallem de la ressenya d'*El Diluvio*: "... el Institut-Escola ... desarrolla su excelente plan de enseñanza sin libros, sin premios, sin castigos y sin distinción de cargos." "Las disposiciones o bases con que se rige el Institut-Escola son producto de acuerdos adoptados por mayoría entre los mismos escolares." "... nosotros queremos que la labor del alumno sea libre como sus acciones y completamente personal." — *El Matí* inicia la seva ressenya amb uns paràgrafs lírics, signats C. D.: "Si tots els nens de Barcelona sabessin que arran d'aquella placeta del Parc on els coloms es refugien al voltant del brollador, hi ha una Escola gentil oberta perquè ells vagin a jugar-hi, jo diria que aviat, o al Parc no quedarien coloms, o no quedarien nens a les cases. Perquè els ocellets han de tenir tanta enveja dels petits, que a no tardar el nostre Honorable doctor Estalella haurà d'obrir una matrícula especial..." "Els infants faran tot el que vulguin perquè hom farà que vulguin sempre alguna cosa." — Finalment, extraïem de *La Nau* alguns paràgrafs del reportatge que fou publicat per obra del seu redactor Enric Palau: "El contracte entre el professor i els alumnes

—res d'imposicions, ni comanaments, res de càstigs ni premis, res d'amenaques ni reptes—és el que regula les tasques i el comportament. S'ha suprimit tota mena de coacció moral i científica. El mestre procura confondre's com un igual amb el deixeble. L'experiència obtinguda en les excursions i sortides verificades ha decidit els professors a organitzar una excursió en la qual els alumnes aniran sols, desplaçant-se i recorrent l'indicat paratge per pròpia iniciativa i direcció. De tornada hauran de lliurar llur corresponent raport, amb els complements de l'experimentació científica recollida—examen de plantes, mostres minerals, d'al·livió, etc.” “Cada grup—car s'ha suprimit la fórmula de grau primer, segon, tercer, etc.—aplega els nois d'unes capacitats similars i es distingeix dels altres amb un nom de muntanya catalana: Montnegre, Canigó, Puigmal, etc. A cada classe, com sigui que el control i el treball de col·laboració del mestre és constant i intensíssim, no pot haver-hi més de 32 alumnes.” “La diferència d'un grup a l'altre és únicament d'intensificació en la matèria objecte de l'ensenyament. Les mateixes matèries d'ensenyament són al primer curs que al segon, que a l'últim. La distinció està en la intensitat i extensió amb què és estudiada la matèria.” “Hom procura que el deixeble sigui el primer interessat no tan sols en la netedat i ordre de la classe, sinó també amb l'organització i activitat de la mateixa.” “Així és com entre els alumnes es nomenen càrrecs—dos bibliotecaris, un cronista, un delegat d'excursions i un altre per la Junta Protectora d'Animals i Plantes, i tot aquells que creguin convenients per cada classe—que són els que serveixen per a formar el seu Consell superior en contacte amb els mestres.” “Encara que l'Institut-Escola és una organització eminentment catalana, per damunt de la catalanitat de què està amarada la seva finalitat, s'hi ha posat el principi més absolut de llibertat. Així és com l'alumne és lliure de redactar els

seus treballs—especialment tenint en compte la condició forastera d'alguns d'ells—en català o en castellà.” “Per altra banda els mestres estan obligats a donar un resum en castellà de les explicacions que fan durant el transcurs de la classe.” “Una biblioteca a disposició dels alumnes i administrada per ells mateixos serveix per a estimular l'interès per la lectura i l'estudi. Un cop enllestida la lectura i en tornar els llibres, lliuren una breu crítica o impressió de la mateixa.” “Les hores de classe són alternades per estones de joc, joc en el qual intervenen—a fi d'estimular o desviar declinacions de temperament—els mestres...” “Aquestes i moltes altres interessants explicacions han estat donades pel director i professors d'aquesta notable institució al President, senyor Macià, conseller senyor Gassol i periodistes.” “Aquests han sortit meravellats de la visita. Unànimement han tingut frases d'elogi pel novell i modern Institut i de felicitació per als mestres.”

M. Zaragoza, a *El Liberal*, de Barcelona, dedica un comentari extensíssim a la nostra organització. Ens és grat de remarcar un paràgraf d'aquesta ressenya: “El señor Macià, el señor Gassol y los periodistas escuchamos complacidos las explicaciones facilitadas por el señor Estalella y sus auxiliares y examinamos diversos cuadernos de los alumnos—no uno previamente preparado, obra del “mejor” alumno de la clase, con la “complicidad” del profesor—y vimos en esos cuadernos la labor de tres meses en la clase de Historia Natural, con dibujos y apuntes de enseñanzas, excursiones, etcétera, y leímos los textos de las lecciones en los que campea libremente la intuición del alumno, explicando cada uno lo mismo en el fondo, pero expuesto en diferentes formas; en catalán los unos, y en castellano los otros, aun cuando los escolares están facultados para hacerlo como quieran, o como crean hacerlo mejor.”

També s'ha ocupat amb una visible simpatia per nosaltres, *Luz*, de Madrid.

